

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.  
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.  
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.  
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



## Skräcken har segrat.

Katastrofvalen i England.  
Av Honorine Hermelin.

Världen är fattig.  
Ledande artikel.

Elin Wägner:  
Stora händelser och små män.

Läkarna ställa sig avvisande  
inför födelsekontroll inom  
tuberkulosvården.

Maria Lazar:  
Skolbarn som skådespelare.  
Ett teaterförsök i Berlin.

Tre svenska romaner  
i den nordiska tävlan  
av fil. lic. Emy Ek.

Fången n:r 327.  
Av Elsa Björkman-Goldschmidt.

## Skräcken har segrat. Läkarna ställa sig avvisande.

Katastrofvalen i England.

Ställningen vid föregående val.

	December 1923	Oktober 1924	Maj 1929
Konservativa	257	419	260
Liberala	158	40	59
Arbetarpartiet	192	151	288
Partilösa	8	5	8

Nog sov världen oroligt natten till den 28 oktober i förväntan på valresultatet från England, men detta uppvaknande hade ändå ingen drömt om. Vad är det som har hänt och vad kommer att hända? Vad skall segrarna göra med sin vanvetliga majoritet, som kan göra precis vad den behagar. Vad betyder det att det engelska arbetarpartiet i verkligheten är förvisat utanför parlamentet. England kringgärdas av höga tullar — de arbetslösa öde, avrustningens öde — vad är fram eller tillbaka, upp eller ner.

Ett val som detta kan endast ha skett i skräckens tecken. Liksom 1924 det förfalskade »Röda brevet» gjorde människorna vilda och blinda inför misstanken om MacDonalds samförstånd med Sovjet, så har i långt högre grad detsamma skett nu. Tydligen inför ängesten att besparingar och förnödenheter voro hotade. Utan förbehåll har historiens mest överväldigande majoritet givit det engelska regeringspartiet önskad fullmakt att till varje pris, med vilka medel man kommer att finna lämpligt, återupprätta och stötta det system, som tros kunna rädda från bankrutten.

Skräcken säger sig inte att det är just detta samma system som fört fram till dagens olidliga förhållanden, till besparingarnas bankrott och till miljoners bleka nöd, mitt i överproduktionens mättnad. Skräcken klamrar sig fast i stället för att söka nya utvägar. Man har inte vågat att med arbetarpartiet erkänna det gamla systemets misslyckande och gå löst på en ny politik. Särskilt så som den framförts av I. L. P., den radikala gruppen inom arbetarpartiet, kan denna nya politik uttryckas så: *Människorna först. Först anständiga levnadsvillkor både för löntagare och understödstagare.* På det sättet, men endast så, kan också trolringen mellan överproduktion och nöd brytas och utbytet komma i rätta gångar.

Stridsuppställningen vid detta val skedde efter klassiskt enkla linjer: två fronter. Endast i ett land med enmansvalkretsar kan ett sådant jordskred tänkas. Valkretsarna ha endast i undantagsfall varit störda av trekantsval, en aldrig så knapp majoritet har i denna envigeskamp mellan två kunnat göra sig gällande och skickat denna oerhörda ma-

(Forts. å sid. 4.)

## Vad har hänt?

HISTORIEN OM VAPEN-SMUGGLINGEN har utvecklats så, att tyngdpunkten flyttats från fascistlägret över till general Munch och hans 2,000-man starka frikår. Denna består sedan 1927 under Munchs ledarskap. Andamålet är »att på anfordran ställa sig till myndigheternas förfogande såsom ett yttersta medel att hävda samhällets nödvärnsrätt». Polismästare Härleman, som gav licenser till vapen-innehavet, har förklarat att han visserligen anser frivilliga skyddskärner mindre önskvärda, men just då var han tydligen rädd, ty han »kunde icke avvisa det bistånd» som erbjöds. Sammanblandningen med fascisterna, d. v. s. överlämnandet av vapen till dem — antalet 1927 in-smugglade pistoler har f. ö. stigit från 200 till över 500! — tyckes ha ombesörjts av andra militärer. Historien förefaller att vara lika fatal för det ena lägret som det andra.

SKANDALEN N:r 2 är brevet från greve H.-I. von Rosen till polisintendenten Zetterquist, om att Degerforsbomben på sin tid kastades i provokationssyfte av arbetsvilliga i samförstånd med Nationella Ungdomsförbundare. Uppgiften, som väckt en del uppståndelse, dementeras av de senare.

ISTIL MED OVANSTÄENDE är det förhållande, om vilket Veckovakten fått sig berättat, att småpojkar vid Beskowska skolan under idrottsdagarna delta i skjutövningar. Man får välja på simning och skjutning med gevär. Simningen ligger självfallet under. En tidig förberedelse till att senare syssla med vapenförråd.

HÖGERSEGERN I ENGLAND är fullständig. Den tar 472 av underhusets 615 platser. Liberalerna få 63, därav Simongruppen 25, MacDonaldgruppen får 13, arbetarpartiet 50 och Lloyd George-gruppen 7 platser. Arbetarpartiets ledare Henderson är utslagen, Fenner Brockway, ledare för I. L. P., likaså, Margaret Bondfield och Susan Lawrence utslagna. MacDonald återvaldes i sin krets, Seaham, med 6,600 röster mindre än 1929.

Veckovakten

## Stora händelser och små män.

Japan har begagnat sin veto rätt mot ett enhälligt beslut av Folkförbundsrådet i den kinesisk-japanska frågan. Det är en fundamental punkt i Förbundets konstitution som härmed tydligt visar sin verkan. Som man minns kom den in på ett senare stadium av arbetet på pakten, och då som en eftergift åt de olika staternas suveränitet. Detta må vara nödvändigt så länge Förbundet icke är en opartisk övernationell makt och så länge de enskilda staterna ej insett att absolut suveränitet icke längre kan existera. Men det förlamar Folkförbundets kraft.

Vid en annan mindre orolig tidpunkt skulle dock det faktum helt säkert haft större effekt att världen enhälligt ställt sig på Kinas sida i den ifrågasvarande konflikten och icke har erkänt att Japans framfart i Mandschuriet varit berättigad som svar på Kinas övergrepp. Men i dessa tider, framförallt efter det våldsamma omslaget i England, kan knappt en opinion samlas sig till en gemensam verkan. Ett hotande krig mellan två asiatiska makter är bara en sensation bland de andra i världen. Och rådsmakternas representanter ha andra och mera närliggande saker att sköta. Om inte franske konseljpresidenten Laval övertagit

den stora politiken från Briand, skulle denne ej haft tid att sitta i dagar och underhandla med en svårhanterlig japansk rådsrepresentant.

När herrar Laval och Briand nu möts i Paris vid Lavals återkomst från Amerika kan ingen av dem berömma sig av att ha riktigt lyckats i sina uppgifter. Briand måste den 16 november ånyo i rådsmöte ta upp den japansk-kinesiska konflikten och vet ej vilken situation de oberäkneliga kämpande makterna inom dessa länder ha till dess.

Laval å sin sida vet nu att hans anbud om att gå med på nedrustning och krigsskuldreglering, icke anses nog värdefullt för dem som makten ha i Amerika för att de skulle ge honom den säkerhet för Frankrike som han fordrar i utbyte. Detta kan bero av många orsaker, bland annat presidentens oro för att den traditionella amerikanska olusten att lägga sig i Europas affärer kommer att begagnas emot honom vid den stundande valkampanjen. Men när de båda statscheferna icke lyckats enas om annat än ett samarbete i penningfrågor, så beror det inte bara på Amerikas isoleringslusta, ty den börjar ge med sig. Det beror också på att Amerika icke vill garantera

(Forts. å sid. 4.)

Den aktuella frågan om förebyggande av tuberkulos bland småbarn går ju framförallt ut på att skydda dem mot smitta. Detta innebär i många fall, att det späda barnet måste skiljas från modern och hemmet. Enligt Nationalföreningens mot tuberkulos uppgifter hade för Sveriges del t. o. m. 1928 års utgång, sammanlagt 1,328 spädbarn från tuberkulösa hem blivit utackorderade i friska familjer. Nationalföreningens kostnader för utackorderingen uppgick till över 51,000 kronor.

Då dödlighetsrisken för de späda barnen synes påtagligt ökas ju längre tid som förflyter, innan barnet skiljes från smittokällan, är det mycket viktigt att barnet så tidigt som möjligt, helst omedelbart efter födel-sen tages ifrån hemmet. Vilket lidande innebär icke detta för föräldrarna, kanske allra mest för modern. Och vilka oöverskådliga psykologiska verkningar kan det icke ha för barnet, som på detta sätt ryckes från sin naturliga miljö under den för hela dess utveckling så betydelsefulla första levnadstiden. Så länge man ännu erkänner hemmets och familjens stora betydelse för barnets harmoniska utveckling, är det ofrånkomligt att beakta de vådor som ett sådant lösryckande av barnet från dess ursprungliga omgivning måste innebära.

Visserligen förekommer också vid tuberkulos att havandeskap måste avbrytas. Men om man tar i betraktande de risker detta medför, uppställer sig osökt frågan, om icke ett förebyggande av havandeskapet mången gång vore en lyckligare lösning. Den frågan framställdes också i förra numret av Tidevarvet av d:r Ada Nilsson. Och — då det inom ett redan bestående äktenskap i många fall torde möta stora svårigheter att uppnå detta endast på avhållsamhetens väg, borde det icke sättas som mål för den tuberkulosvårdande verksamheten att också tillhandagå med

vederhäftig upplysning på denna punkt? Hur nödvändigt den vederhäftiga upplysningen är fick också sin kraftiga belysning i d:r G. Dahlbergs artikel i D. N. i onsdags.

För att få frågan närmare belyst har Tidevarvet vänt sig till flera inom turberkulosvården sysselsatta läkare, både inom den slutna vården och inom dispensärverksamheten. Det har visat sig påfallande svårt att få några uttalanden i ämnet. Läkarna vid Stockholms tuberkulosbyråer d:r Sigrid Björkquist-Wolontis, d:r Folke Wallén och d:r Reinhold Nauc-lér, neka att uttala sig i saken.

D:r Herman Lindwall medger att dispensärläkarna i många fall måste säga åt patienterna att de böra avstå från att skaffa sig barn, och kanske ger man dem också i enskilda fall en anvisning om hur de skola bära sig åt. Men beträffande frågan om sådan upplysning borde ingå generellt i tillämpliga fall, anser d:r Lindwall att den är av för stor räckvidd, för att kunna besvaras. Han har inte förut tänkt på saken.

Största förståelsen ha vi funnit hos två sjukhusläkare, överläkaren vid Garphytte Sanatorium d:r Helena Klein och förutvarande underläkaren vid Söderby Sanatorium d:r Sossi Allewin, vilka förklara att de under vissa omständigheter bruka råda sina patienter att icke skaffa barn till världen. D:r Klein understryker emellertid att detta inte finge gälla som en allmän regel, utan endast efter omsorgsfull prövning i varje särskilt fall.

D:r Allewin anser för sin del att det vore synnerligen lämpligt att upplysning om förebyggande av havandeskap lämnades vid dispensärerna — särskilt till kvinnorna — men påpekar att preventivlagen ännu lägger hinder i vägen. Det är emellertid fullkomligt galet att säga till patienten, ni får gärna gifta er, men ni bör inte få några barn, eller till

(Forts. å sid. 4.)

## Romantik eller revolution?

Intresset för den unga dikten har blivit ett kampbetonat intresse, ungefär som ställningen för och emot funktionalismen, för och emot inmalningstvången. När Ture Nerman i en artikel i Folkets Dagblad angriper De fem unga och med dem besläktade genom sin kritik av Harry Martinsons nya diktsamling *Nomad*, kommer motattacken ögonblickligen i ett temperamentsfullt inlägg av Erik Askund i Fönstret och uppdelningen för eller emot skärpes bland åhörarna, d. v. s. läsarna, de som intressera sig för dikten, konsten, livet av idag.

Konflikten anses fordra offentlig uppgörelse. Den ägde rum i förra veckan på ett av den kommunistiska ungdomsklubben Revolt anordnat, till trängsel fyllt, av olika åskådningar hedrat möte i Klara Folkets Hus stora sal. Med en repliklysten och slagfärdig publik som domare ut-

spelades en diskussionsmatch, där tillmålerna visserligen i viss grad utmattes efter partilinjor, men där man väl ändå kunde definiera kärnpunkten med den gamla frågan: Får konsten vara till för sin egen skull? I vilken grad är den skyldig — eller förbjuden — att fullfölja politiska, sociala, ekonomiska mål?

Om Ture Nermans anmälan av *Nomad* på ett fränstötande sätt förstorat, ja, rentav frambesvurit sidor i diktsamlingen, som i och för sig ingalunda varit värda denna grovspråkiga tvåspalts-artikel, var hans inledningsattack i Klara icke mera uppbygglig. Det var omöjligt att bakom de hastigt som sidoblickar utslungade kvickheterna, angreppen, tillvitelserna, spåra den övertygelse, som ensam hade gjort tillställningen betogad. De unga diktarna beskyldes för att ha

(Forts. å sid. 2.)

Har Ni prövat  
Råkostbodens specialiteter?  
PONTONJÄRGATAN 21  
KONTORSLUNCH å kr. 1:—  
»FLYTANDE RÅKOST» i pressade örtafter alla slag.  
KRYDDOR: sellerisalt, curry, paprika, dragon, körvel m. m.  
Ring Kungsholmen 351 33.

## TIDEVARVET

## REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Elin Wagner,  
Elisabeth Tamm,  
Ada Nilsson,  
Honorine Hermelin.

## REDAKTÖR:

Carin Hermelin.

## ANSVARIG UTGIVARE:

Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.  
Slussplan 1-3, 2 tr., Stockholm  
Tel. N. 48 42, 182 43.

## ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

## Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.

Herkulesgatan 14 (f. d. L:a Vattug.)  
Tel. 75 75, 75 76  
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvsaker,  
Boutredningar och testamenten, för-  
valtningsuppdrag. Även skriftliga  
förfrågningar.

## Advokat Hugo Lindberg

KUNGSGATAN 6, STOCKHOLM

Tel. Växel: N. 333 15.

## Cyril Holm

Birger Jarls gatan 10, 5 tr.  
Telefon: Ö. 83 65 - Ö. 84 65

## TANDLÄKARE

## TANDLÄKARE

## HARRY KLEIN

Kungsgatan 17, 3 tr.

Tel. 62 40.

## TANDLÄKARE

## Else Widman-Rupertz

Norr Mälarsstrand 74iv

(Ingång: Baltzar v. Platengatan 1)  
Mottagningstid enl. överensk. pr K. 729

## TANDLÄKARE

## Karl G:son Diamant

Kungsgatan 72, 5 tr.

Mottagn. efter överensk. pr tel. 18 66.

## TANDLÄKARE

## TORSTEN BORG

Hornsgatan 33 A, 4 tr. (hiss).

Mottagn. enligt överenskommelse  
pr tel. S. (4) 142 92.

## TANDLÄKARE

## BENGT LINDBERG

Alviksvägen 116, Äppelvikens.

Mottagning efter överenskommelse  
pr tel. Å. 12 77.



## S:t Görans Begravningsbyrå

Jenny Larsson

FLEMINGGATAN 60.

Tel. K. 47 24

Ombesörjare allt vid dödsfall.

Eldbegängelser. Balsameringar.

## HERMES KAFFE

Kaffet där kvaliteten är högre än priset  
och smaken huvudsaken.

Birgerjarls gatan 71 — Stockholm.

Telefoner: N. 116 74 — N. 65 46 — 96 79.

Liljeholmsvägen 4 — Tel. Liljeh. 45.

Särskilt omtyckt är Mockablandning

å 3,10 pr kg.

Klipp ur annonsen! Aberopa denna

tidning! Begär prislista!

Från Handelsfirman HERMES A.-B.,

Liljeholmsväg. 4 eller Birgerjarls gat. 71,

Stockholm, rekv.:

.... kg. kaffe å kr. .... pr kg.

att bet. m. postförsk.

efterkrav.

Gratisprov önskas.

Agentur önskas.

Namn (tydligt).

Adress (tydligt). Tidev. d. 31.10.



Den 31 okt. 1931.

## Världen är fattig.

Vi läsa i historien om forna tiders osäkerhet. Den försäkrades inte endast av ofta förekommande fejder med grannländerna. Stigmän gjorde också de stora skogarna osäkra — för att inte tala om björnar och vargar. Den europeiska kulturen har förändrat samhällslivet. Men strängt taget är det endast formerna, som äro förändrade. Allt går nu i stort, det är den väsentliga skillnaden. Det är inte bara, att krigen bli världskrig. Det välordnade samhället erbjuder inte någon säkerhet, som man skulle kunna tro. Forta dagars stigmän ha blivit ersatta av tvenne slags moderna rövere. Dels de, som duka under för sitt begär efter pengar ända därefter att hellre använda sig av andras medel än avstå. Det är de stora försörjningsringarnas och förfalskningsringarnas upphovsmän. Och dels ha vi den mera våldsamma arten, den, som representeras av bolsjeviker och fascister. Det vällovliga samhället är i allmänhet och vid val i synnerhet gripen av kommunistiskräck. De sista dagarna har emellertid upprullat sensationella förhållanden om det vällovliga samhällets olovliga gärningar i hemlighet, utövade och beskyddade just av de kårer, som anses vara till för de fredliga innevärnarnas värn. Det är en sida av saken, att detta är en stor skandal. En annan fråga är, var finns någon säkerhet? Den finns inte, kan man tryggt svara. Hedern är på glid. Rätten likaså. Makt och pengar är tidens ideal. Och det gör världen fattig att ej ha andra värden.



EIMARKS  
gymnastik, bad,  
massage.  
Regeringsg. 28. Tel. N. 83 38

## Clary Dahlström

Leg. Fältskär.

Dalagatan 25. Tel. 841 04. Kl. 10-2.

## KOPPNING

Värk, svullnad i benen, kylda händer  
och fötter, ischias.

## Liliesjöes

Sjukvårds-  
affär  
Stockholm

Butiker:

Fridhemsgatan 16 — Tel. Kh. 59 82.

Hantverkaregatan 45 — Tel. Kh. 55 85.

Sveavägen 109 — Tel. Va. 170 25.

Åderbräckstrumpor — Hålfotsinlägg —

Maggördlar — Bräckband — Sanitets-  
och Förbandsartiklar — Katalog gratis.

## Mot väggohyra

är TIP-TOP det säkraste medlet.  
Låt desinficera Edra lägenheter eller  
enstaka möbler med TIP-TOP.  
TIP-TOP METODEN är effek-  
tivast. Desinfektion utföres och  
upplysningar lämnas.

## Tekniska Fabriken TIP-TOP.

Stockholm 4. Tel. Sö. 187 05.

## Striden om gipskatten.

Ett teaterförsök.

I Berlin lever man i politik. Man äter, dricker och sover med den. Man beundrar den och fruktar den. Inte ens den mest världsfrånvände skön-ände kan längre undandraga sig politikens makt: den spärrar hans bankkonto, den gör hans hushållerska ifrån sig, den slår in fönsterrutorna hos grannen och den debatterar högt omkring honom i spårvagnen. Privategendom lär ännu existera. Privatliv däremot finns det knappast mer.

Endast på teatern går det ännu ganska beskedligt till. Rheinhardt öppnade säsongen med Kabale und Liebe. Det är betecknande. En storartad föreställning, regiens, kostymernas och stjärnornas glans. Det var så att man kunde somna.

På Volksbühne försöker man på ett aktningvärt sätt med något annat. Där spelar man inte med stjärnor utan med skolbarn, med riktiga, levande, osminkade skolbarn med stråva röster, barn som, medan de spela, samtidigt försvara sitt viktigaste livsintresse: den nya skolan. Det är inte någon storartad, upprörande, hänryckande teaterprestation man får se. Men den lever och andas och är tagen ur dagens liv. Det konstateras med tacksamhet.

Författaren till detta skolstycke, Robert Adolf Stemmler, som själv varit lärare vid en försöksskola, har talang, humor och blick för komedien. Hans dialoger äro träffsäkra, handlingen utvecklas naturligt. Och egentligen skulle pjäsen, Striden om gipskatten (Kampf um Kitsch), vara ett muntert stycke, som framförallt föräldrarna borde lära något av.

I en ny skola kommer en av lärarna på den idén att öppna ett museum för gipskatter och gammalt kram. Barnen ta med sig alla möjliga och omöjliga föremål, sådana som bruka pryda småborgerliga hem. Det blir uppståndelse bland föräldrarna, en konflikt med myndigheterna, saken växer till en offentlig historia av stora mått. Egentligen ett ganska oskyldigt uppslag, inte sant? Ett nätt lustspel, ett propagandastycke mot dålig smak.

Men ännu medan repetitionerna

pågå på teatern, antar livet därute i den riktiga skolan så hotande former, att den godlynta skolpjäsen ovillkorligen förvandlas till ett våldsamt politiskt tendensstycke. Scenen blir skådeplatsen för dagliga uppträden, teatern griper över i publiken, och detta inte bara därför att enskilda skådespelare debattera saken utifrån åhörarplatserna, utan emedan publiken känner sig träffad av styckets problem. Ty allt som händer där är ju verklighet. Det är sant att alla unga lärare avskedas, det unga sinnet och den unga kraften förvisas ur skolan. Sparsamhetsåtgärder är ett slagord, med vars hjälp mycket som är obekvämt kan röjas ur vägen. Barn som i sina lärare se kamrater och ledare i stället för gudasända auktoriteter, betrakta inte heller polis och militär som gudomliga auktoriteter. Bort därför med dessa lärare! Bort med en skola, där barnen få lära addition och subtraktion direkt av statistikens grymma siffror. Dessa barn veta alltför väl var och hur sparsamheten fungerat de senaste åren. Hur litet man sparar på riksvärnsutgifterna, hur mycket folkhälsan, ungdomen fått släppa till.

Det är möjligt att Kampf um Kitsch är en bättre uppvisning av skolan än av teatern av i dag. Men när man trots det bevitnar detta teaterförsök med verklig inre delaktighet, är det i varje fall ett bevis för hur teatraliskt det dagliga livet har blivit. Och framförallt: hur viktigt. Det är viktigt hur det undervisas i en skolklass, det är viktigt hur man strider i en stadsfullmäktigeförsamling. I denna tid av massrörelser är det individuella som är viktigt, hur svag och obetydlig den än må förefalla. Proletärbarnet, som här spelar teater ur sitt eget vardagsliv, väcker mer intresse och rörelse med sin fattiga, barnsliga röst än den stora tragediens skakande, smärtfyllda skri. Livet har blivit mycket teatraliskt, kanske är det därför vi begära mera liv av teatern.

Uppförandet av Kampf um Kitsch är ett försök, som man skulle kunna lära mycket av. Det ger, utan några storartade medel, tvärtom äro de ofta helt bristfälliga, ett bevis för att teatern ännu inte är död eller kan ersättas med film. Trots alla skeptiska försäkringar om motsatsen. Men det får inte vara teater av i går eller i förrgår. Teatern av i dag kan leva också utan stjärnor.

Berlin i oktober.

Maria Lazar.

## Bagarstugan

HORNsgATAN 37 Tel. Söd. 70 00

FOLKUNGAGATAN 65 " " 73 37

GÖTGATAN 52 " " 333 09

## Romantik eller revolution.

(Forts. fr. sid. 1.)

övergivit kampen, revolutionen och den klass de tillhörde, att skriva borgarpressen till lags, att befatta sig med religion och olämpligt behandla den sexuella frågan, med ett ord att orättmätigt tillvälla sig äretiteln »den unga lyriken». Den i sanning unga dikten däremot skulle alltid ha en förkämpe i Nerman.

Trots den tinslänga utläggningen, gick man från mötet utan klarhet om vad Ture Nerman vill. Hans angrepp bl. a. på Edith Södergran med ofullständiga citat ur Landet som icke är, var betecknande för hans sätt att slåss och framkalla opposition från publiken.

Efter Ture Nerman och den likaledes för kampdikt — eller, i varje fall, mot de just nu förhandenvarande unga dikterna — stridande Nils Flyg, kommo skalderna själva i tur och ordning med försvarstal och motangrepp. Erik Askund, arg som ett bi, Artur Lundkvist, säker, Gustav Sandgren, Harry Martinson. Där lästes först och främst dikter, särskilt ur Martinsons produktion, som publiken domaren med rätta godkände som den socialt medvetna, verklighetsallvarliga dikt man tidigare efterlyst. Så kommo deklamationerna.

Artur Lundkvist sade: att föreställningen att dikten måste vara direkt agitation för att vara revolutionär är både naiv och ytlig och ännu värre föreställningen att sådan dikt kan bli verklig konst. Dikten måste vara liv. All verklig dikt är i sig själv revolutionär, utan att behöva leva på parti-program och sociala problem. Den är till sin natur en form av uppror mot nuvarande livsformer, en längtan till nytt liv liksom den sociala revolutionens botten är längtan till ny, mänskligt fruktbar, förnuftigare, intensivare livsföring.

Den revolutionära känslan är längtan efter ständig förnyelse, den innebär en dynamisk livsinställning i motsats till den statiska föreställningen, som för Lundkvist förkroppsligades i begreppet borgerlighet. Revolution skall begås varenda dag, uttryckt genom våra känslor, handlingar, hela vår livsinriktning. Om man också förgäves letar efter revolutionära paroller i den moderna dikten, förnimmes dock den uppröriska känslans närhet överallt.

Vi kunna inte ständigt gå omkring laddade med hat i sonettform, sade Harry Martinson: Kampen har levat länge nog i sång, nu skall den ske i handling. Dikt och politik och social kamp kunna inte blandas samman, utan att man därmed skadar både kampen och poesien. Men en människa måste få vara människa och uttrycka sin kärlek till jorden och livet.

Arnold Ljungdal ville inte kännas vid »revolutionen inom oss», han vidhöll att den sociala revolutionen måste komma till uttryck utan den romantiska förfälskning, som strider mot det praktiska livets erfarenhet.

Näväl, diskussionen är ändlös, den kan börja mätas i år, icke endast i timmar eller veckor. För den som skall läsa är dock huvudsaken att det skrivs dikt, som vare sig den handlar om lokomotiv, snölyktor, hemlösa vandrare eller arbetare i arbete, förmår att väcka till liv krafter, utlösa glädje och harm och lust att leva. Det kunna faktiskt de flesta av de unga diktarna i sina bästa arbeten, hur de sedan formulerat sin dikt- och livsåskådning.

Är det inte ganska bra, redan detta?

Casan.

## Frimärken

Stor illustr. prislista N:r 57,

Pris 50 öre.

Satsprislista gratis mot denna kupong.

A.-B. HARRY WENNERBERG

H. K. H. Kronprinsens Hovleverantör.

Drottninggatan 82 - STOCKHOLM

gör pengarna

dryga —

köp

kooperativt

Vilket?

Naturligtvis

AMAFLOR  
Champoneringspulver

För såväl ljusst  
som mörkt hår i paket å 35 öre.

ATLANTIC

Förstklassig Restaurant  
Utmärkt festväning  
Moderata priser

Stockholms mest moderna,  
tysta och komfortabla hotell

Fullständigt toalettrum med  
bad till varje rum o. dublett

Tel. Nannarop  
Hovmästarna direkt linje 45 67

DANS

måndag

fredag

# Tre romaner.

Av de tre böcker, som jämte Jarl Hemmers »En man och hans samvete» blevo prisbelönta inom den svenska gruppen av den stora nordiska romanpristävlingen, handlar den första om en skyltdocka, den andra om en död människa, vars själ vandrar omkring på jorden och i rymden, och den tredje om en pampig storbonde, som håller sig »nära jorden». Som synes, äro de nog så olikartade till innehåll, och detsamma gäller formen. Men få ting äro för närvarande så svävande som romanens form. Sida vid sida möter man inom den europeiska litteraturen fjärilslika, skissartade romaner med snabba glimtar av modernt liv och moderna människosjälar — och väldiga tungviktsromaner, ofta i flera delar, antingen med traditionell uppläggning av konflikter och karaktärer eller med ett mikroskopiskt förföljande av varje förnimmelse, varje halvdragen aning, varje fysisk eller psykisk reaktion inom ett visst tidsavsnitt, såsom hos James Joyce och hans efterföljare. Eller man finner stora konversationsromaner, såsom Aldous Huxleys, där handling och dramatiskt liv äro så gott som utslutna, och personerna dyka upp i vart tredje eller fjärde kapitel för att i mer eller mindre spirituella samtal med andra, som också äro i tur att dyka upp, eller i dagböcker och brev utbreda sig över spörsmål, så subtila, att som Huxley säger, endast 0,01 % av mänskligheten möjligen kan förstå dem.

För den, som känner Karin Boyes lyrik, innebär hennes »roman» Astarte en stor överraskning. Hennes lyrik har ett drag av kärvlhet, knapphet, tankeklarhet och viljedyrkan. Hennes sista bok är en samling prosapoem på en utsökt, nästan välustigt böljande prosa. I början kan man, synes det mig, trots all formens skönhet icke fängslas av boken. Den själlösa skyltdockan Astarte har jag icke mycket till övers för, och av bokens personer är knappast någon intresseväckande. Den ytliga strebern Tage Verin, den sköna Viola, som står i sybehörsaffär och är en utpräglad affärsbegäring i fråga om kärlek och njutning, den unga flickan Britt Landers med den första

ungdomens daggriska fräschör men utan tankar, utan verkliga känslor, blott med vaga drömmar om konsten att fångsla en man — ingen av dessa eller övriga figurer intresserar verkligen. Men läser man boken än en gång, tycker man sig spåra en mening. Temat, som varierar i så musikaliskt sköna satser, är drömmen om allt det, som verkligheten nekar oss. I drömmen, det vakna livets eller sömnens dröm, ta vi revansch för verklighetens karghet och brist på generositet. Publiken, som med hungriga ögon betraktar de strålände skyltfönstren, där den gyllne Astarte stiger ur böljor av siden vid hennes näsan på mig. — För en tid sedan dog hon och då stod än en gång hennes namn i tidningarna. Det hade stått där en gång förut och nu rullades den sorgliga historien upp igen. — Den återges härnedan.

Polska Lizzi och vackra Mizzi bodde vägg om vägg i samma farstu. De var s. k. slarviga flickor, som tog emot herrbesök. Polska Lizzi hade nog kommit därtill till följd av talang och fallenhet, vid hennes vagg hade fru Lusta stått fader, hon var med själ och hjärta »bei der Sach», som wienaren säger. Med vackra Mizzi var det annorlunda. Hon försökte sig ideligen på nya jobb — men hon hade en gammal mamma i Linz och

är utom dess stilistiska skönhet de glimtar, den ger av motsättningarna lyx och elände, njutning och lidande. Från Astartes värld, vars symbol är en själlös docka, är vägen lång till Py Sörmans Alost, där en själ, befriad från kropp och kläder, betraktar människornas liv, ungefär som den mycket ensamma människan går på sidan av livet och iakttar den framvältrande strömmen av liv. Med mycken kompositionell styrka och originell fantasi har Py Sörman försökt att genomföra sitt egenartade tema. Hennes roman blir en fragmentarisk generalvy över människan och tiden. Människan står fram i sin storhet och litenhet, sin godhet och elakhet, sin slughet och hjälplöshet, och författarinnan ser på henne med en blick, full av humor och vemod, medlidande och ömhet, kanske något av den underfundiga blick, som en av hennes stora döda har, när han ser ner på människorna och säger: »Människorna äro roliga. De är de mest charmerande idioter som finns».

Py Sörman ställer sina människor inför livets och tidens djupaste frå-

# N:r 327.

## En sann historia.

Den som under de sista tio åren varit i Wien har kanske lagt märke till en liten vithårig blind gumma, som satt och tiggde i hörnet av Weiburggasse och Kärntnerstrasse? — Hon hade aldrig varken hatt eller mössa på sig och ibland, när det var kallt, hände det att folk stannade och frågade om hon inte frös. — Nej, brukade gumman svara, jag har fått alldeles för lite frisk luft i mina dar. Nu tycker jag om att känna att det blåser om näsan på mig. — För en tid sedan dog hon och då stod än en gång hennes namn i tidningarna. Det hade stått där en gång förut och nu rullades den sorgliga historien upp igen. — Den återges härnedan.

Polska Lizzi och vackra Mizzi bodde vägg om vägg i samma farstu. De var s. k. slarviga flickor, som tog emot herrbesök. Polska Lizzi hade nog kommit därtill till följd av talang och fallenhet, vid hennes vagg hade fru Lusta stått fader, hon var med själ och hjärta »bei der Sach», som wienaren säger. Med vackra Mizzi var det annorlunda. Hon försökte sig ideligen på nya jobb — men hon hade en gammal mamma i Linz och

en 5-årig pojke hos fosterföräldrar vid Rodaun, och lönen hon hade räckte aldrig till, det fanns inga planer...

Man visste inte mycket om dem i huset annat än att de aldrig kunde hålla sams. De trätte för jänman, ibland så att det hördes ända upp i femte våningen. Men vad folk inte visste — det var att de samtidigt var goda kamrater som höll ihop i vått och torrt. Sån't låter ju mindre tala om sig. När polska Lizzi, som det hände då och då, för en tid flyttade till en fin våning i fjärde bezirket — diplomatstaden — så kunde Mizzi tidigt slå igen butiken och hälsa på sin pojke — pengarna räckte gott till för dem båda. Efter en tid kom Lizzi hem igen — ibland med pärlhalsband, t. o. m. äkta! — men utan ett sparad öre. Då var det tur att Mizzi lagt av lite, det hade hon alltid, och snart var de i fart med att träta igen — träta och trivas ändå — den gamla vanliga trallen.

En natt, Mizzi hade just somnat, kom polska Lizzi in med en vådlig fart. — »Du, se här, tag detta» — hon slängde pärlhalsbandet i Mizzis byrålåda. — »Det är en sån konstig karl hos mig.

I gripande och skakande bilder tecknas krigets faser och meningslösa lidanden. Trots allt blir bokens slutackord harmoniskt: själen blommar i gränslös ömhet för allt mänskligt, allt levande och lidande.

Från Vintergatans skälvande bro genom rymden kommer man i den tredje romanen, Elisabeth Högström-Löfbergs »Nära jorden», till den stadiga landsvägen. Romanen är en skildring av svenskt bondeliv i våra dagar. Teckningen är gjord med mycken vederhäftighet och livlig iakttagelseförmåga, trygg humor och säker människokänedom. Bäst äro de novellistiska avsnitten, t. ex. interiörerna från älderdomsheimmet. Den varma medkänsla, som bär skildringen, har föranlett författarinnan att som motto på sin bok sätta orden: »Det finns inga frågor, det finns bara människor», vilket som bekant är en tvivelaktig sanning. I vår tid kan man icke komma förbi frågor och avgöranden. Ingen kan »gå udenom», när livet och tiden ställer frågorna framför oss med så ofrånkomlig och skakande kraft som nu.

Emy Ek.

Han ser så vild ut i ögonen. Du ska få se att han vill åt mina pärlor. Men där kammade han noll! Göm dem, flicka! — Sade och försvann. — Mizzi brummade, vände sig åt väggen och sov vidare.

Efter ett par timmar vaknar hon vid ett underligt ljud. Det lät som ett gurglande. Vad nu då? Ännu ett konstigt gurglande. Mizzi for upp som en fjäder. Kanske Lizzi blivit sjuk?

Där inne finner hon polska Lizzi ligande på golvet, i den svaga daggrynningen kan hon inte se vad som är fatt. Hon lyfter upp henne på sängen. Känner något klubbigt, vått. Tänder en lampa. Blod. — Jesus Maria! — Hon rusar ut och skriker av alla krafter.

»Saken är ju tämligen klar», säger polisinspektören och sneglar på vackra Mizzis nedblodade nattrock. — »Ni säger alltså att de ofta brukade gråla — att man kan tala om bestående fiendskap?» — Konstapeln skrev, grannarna stod i en ring och glodde. — Till Mizzi: »Det blir nog bäst att hon klär på sig och följer med till polisstationen. Sesä, inget bråk nu.»

Vid rättgången uppträdde Mizzi på ett fräckt och utmanande sätt, det var den allmänna mening. »Direkt lättsinigt», sade försvarsadvokaten. Som de flesta okunniga hyste hon nämligen en vidskeplig tro på den Höga Rättsvisans ofelbarhet. Att hon skulle bli frikänd var ju klart. Hon var ju oskyldig, vet jag. Men hon var arg över bara tanken att de kunde tro att hon hade velat göra Lizzi något. Dessutom var hon ifrån sig och ledsen. Och när hon blev ledsen blev hon arg. Det var det inget att göra åt.

»Ni var väl svartsjuk på den döda, det var väl där skon klämde», sade domaren. — »Hon var väl vackrare än Ni, eller hur?»

»Det vet väl domarn bäst själv, eftersom han var kund hos henne», ljög Mizzi fräckt. — »Sån idiot!» fräste hon.

Publiken myste, pressen skrev och domaren skummade av rättmätig harm.

Utslagsgivande blev en husundersökning, där man i den anklagades gömmor funnit ett pärlhalsband, vilket bevisligen hade tillhört den döda. Vid åsynen av det, brast Mizzi i gråt. Nu kom hon ihåg att Lizzi ju var inne hos henne den kvällen, just som hon höll på att somna. Hon berättade nu om det mystiska herrbesöket, javisst, det var ju klart, det var förstås han, som... Men berättelsen studsade mot bitande misstro.

Anklagade, Lehner Maria (Mizzi), dömdes mot sitt nekande till livstids straffarbete. Försvarande omständigheter voro den anklagades lösliga vand och trotsiga, styva sinne.

Ungefär 20 år därefter kallades en katolsk präst till en dödsbädd. Den döende ville bikta. Det var en hel del virrigt tal han där fick ta emot. Lustmord, pro-

# V I S T Å T I L L T J Ä N S T

**Blommor & Frukt**  
S:t Eriksgatan 108  
Telefon 3 869 35  
**G. JONSSON**

**BOKBINDERI**  
**Holmströms Bokbinderi**  
Hamngatan 34<sup>a</sup> ö. g.  
Rekommenderas för allt arbete inom branschen. Billiga priser. Snabb leverans. Gediget arbete.  
Ring 99 37 och vi hämta.

**DAMFRISERING**  
**Sigrid Aastrup**  
Långholmsg. 26 • 40 67 00  
  
Brudklädsel  
Omsorgsfull och skicklig behandling.

**DAMSKRÄDDERI**  
**Otto A. Olsson**  
**MODESALONG**  
Hamngatan 24<sup>a</sup> (hiss). Tel.: N. 65 85.  
Finner Ni de sista Paris-nyheterna i Kappor och Klänningar.

**DESINFEKTION**  
för utrotande av all slags ohyra verkställes under  
**Fullständig garanti**  
även med Cyanvätegas.  
**A.-B. Bitsch Desinfektion**  
Karduansmakaregatan 9  
Tel. 11 18 30. Stockholm.

**DIETHEM**  
**Ida Larssons**  
**DIETHEM**  
Malmskillnadsg. 48 A, 1 tr. Tel. Norr 611  
FRUKOST • LUNCH • MIDDAG  
Läkarreferenser

**Gräddin**  
Ren naturprodukt  
Är  
Denna  
Damernas grädd.  
Ingen kokt bismak  
Närande och hälsosam  
**A.-B. Gräddinmejeriet**  
827 54 STOCKHOLM 827 54

**HANDARBETEN**  
Firma **HANDARBETSÄFFÄREN**  
(L. OLSSON)  
KARLAVAGEN 12 • F. d. Odengatan 17.  
Tel. Norr 192 17.  
På beställning utföres alla slags upprettningar, Märkning, Tyllbroderi, Fransknytning, Monteringar och Mönsterkompositioner. Uppnåddes arbeten, silke och garner på lager. Allt till lägsta priser.

**HEMINREDNING.**  
Innehavare  
**Florentine Sigrid Öltrog**  
Birger Jarlsgatan 37. Tel.: 2 145 56  
**Ateljé för Heminredning**  
Försäljning av Textilier, Konstsaker m. m.

**KEM. TVÄTT, PRESSNING**  
**Stockholms Pressningsanstalt**  
Karlavägen 66, STOCKHOLM  
Telefon Ö. 4991.  
Utför pressning, kemisk tvätt och färgning av damkläder. Arbetet utföres av fackman under garanti. Hämtas och hemsändes.

**KONDITORI**  
**Hildurs Kaffestuga**  
Mästernsamuelsgatan 63. Tel. 74 48  
(Hörnet av Klara Norra Kyrkogata)  
Verkligt gott kaffe • Hembakat bröd  
The, Choklad, Mjöl, Låskedrycker,  
Smörgåsar, Gröt & Ägg.  
Beställningar hemsändas.

**KORGMÖBLER**  
**Larsson & Larsson**  
KORGMÖBELFABRIK  
Luntmakaregatan 15 • Tel.: 20 15 73  
Moderna tillverkningar. Lägsta priser.  
Reparationer utföras.

**MODEAFFÄR**  
**ESTER M. PERSSONS**  
**MODE, PÅLS- & HANDSKAFFÄR**  
59 GÖTGATAN 59 • Tel.: Söd. 301 69.  
Obs.! Inneh. av affären sedan år 1908.

**RÄNTILLVERKNING**  
**HANNA HEDSTRÖM**  
**RÄNTILLVERKNING**  
Thé-rån • Strutar • Rullar  
SVEAVÄGEN 94 • STOCKHOLM  
Etabl. år 1902. Telefon Norr 201 52.

**SNICKAREVERKSTAD**  
**EKLUNDS Snickeriverkstad**  
Ynglingagatan 7, 1 tr. n. b. Tel. 889 14.  
Allt inom yrket. Möbelreoveringar, ompoleringar, omboningar och omfärgningar.  
Nya möbler på beställning.

**Lucks' ReklamKaffe'**

**REVISIONSBYRÅ**  
**BOKFÖRING**  
Bokslut, Deklarationer, Uppläggning av räkenskaper, Siffergranskningar o. dyl. utföres snabbt och säkert till billiga priser, under full diskretion.  
**WEDBLAD & ÅKERLUND**  
REVISIONSBYRÅ  
Karduansmakaregatan 9<sup>III</sup> Tel.: 118 30

**TAPETSERARE**  
**K. S. BERGLING**  
Drottninggatan 102  
Möbel-, matt- och gardin-  
arbeten omsorgsfullt. Tel. 212198

**RESOLUT**  
rensar stopp i röret  
Svenskt fabrikat  
STEN & CO. Söder 12267.  
Wollmar Yxkullsgatan 10. Sthlm.

**URMAKARE OCH OPTIKER**  
**Vid köp av Ur**  
vänd Eder alltid till en ansvarig fackman.  
**Firma TELLANDER**  
Tel. 847 28 VANADISPLAN 1 Tel. 847 28  
Noggrant exp. av glasögon.

**Läkarna ställa  
sig avvisande.**

(Forts. fr. sid. 1).  
dem som redan leva i äktenskap, ni bör för framtiden inte få flera — utan att samtidigt ge dem upplysning om hur detta skall ske. De bli ofta nödsakade att ta sin tillflykt till otillförlitliga eller rent av skadliga medel. Hur saken skall ordnas blir en senare fråga, men att upplysning är befogad anser d:r Allewin obestriddligt.

Överläkaren vid tuberkulosavdelningen på S:t Göran, d:r Emanuel Lindhagen, kan däremot icke inse att det finns något skäl för att tuberkulösa föräldrar skulle avstå från att få barn, då det ju går lätt för sig att skilja barnet från föräldrarna och sålunda skydda det mot smitta.

Så långt läkarna.  
Vi förbise icke att saken ställer sig olika för välbärgade patienter, som ha råd att skaffa sig de upplysningar och den hjälp som behövs. För sådana hem blir heller inte frågan om att skicka bort barnet överhängande. Där det finns gott om utrymme och möjligheter till god och hygieniskt tillfredsställande vård av barnet, trots endera av föräldrarnas sjukdom, kan barnet stanna i hemmet. En helt annan sak är det för fattiga och trångbudda familjer, utan dessa möjligheter till extra vård.

Men läkarnas avvisande hållning förefaller i sin brist på social medkänsla, minst sagt beklämmande.

C. H.

stiterad, före sekelskiftet, Weiburggasse — förmodligen feberupphettade fauntasifoster, föranledda av vår tids sensationsbetonade litteratur.

Men patern var samvetsgrann, bikten hade innehållit ett uppdrag och enligt detta anmälde han saken till Wiens Landesgericht. Man började slå i gamla dammiga luntor, ett hofrat sade sig minnas fallet — det var före första gången han assisterade i brottmål — och lyckades därigenom precisera tidpunkten. Akten kom fram och det konstaterades att Maria Lehner ännu satt häktad — n:r 327 — i kvinnofängelset vid Klosterneuburg.

»N:r 327 hade under tiden blivit blind», rapporterade fängelsedirektören på förfrågan. — I början hade hon varit ytterst oregerlig men med tiden hade hon bättrat sig och var nu en av de fogligaste fångarna. Han hade länge velat anmäla henne i och för frigivning, men hon nekade alljämt att underskriva nådeansökan.

**Skräcken  
har segrat.**

(Forts. fr. sid. 1).  
joritet in i parlamentet, som underlag för en regering, som tryggt tycks kunna sitta sina fem år fram, om ej något oförutsett inträffar.

Arbetarpartiets program har alltså förvisats ut ur parlamentet, bort från överläggningarna där. Men utanför alla parlament lever verkligheten i människornas liv och öden, nöd och förtvivlan. Där kan mycket »oförutsett» inträffa, där står kampen mellan det gamla vinst- och förlustsystemet som man med väldig makt söker stötta och den politik som ännu knappast vågar tänkas, eller den som sätter människan först. Säkert kan den politiken finna bättre vägar än det engelska arbetarpartiets program av i dag — men det gäller först och främst att den kan tänkas.

Honorine Hermelin.

**FÖRALDRARÅDET.**

Vid Föräldrarnas senaste sammanträde den 2 okt. diskuterades Kvarsitningens problem. En sammanfattning av diskussionen ger följande resultat.

Då den nya läroverksstadgan (Sv. Förf. n:r 412, § 46) föreskriver *individualisering* av undervisningen, bör hänsyn kunna tagas både till mera allmänt svaga elever och till de ensidiga begåvningarna — de bägge kategorier som vanligtvis sätts kvar.

Minimikurser torde, beträffande dem som icke orka hurudan arbetsbelastning som helst, vara en ganska god utväg och ge tillräckliga och fasta kunskaper, där kursens vidlyftighet bara skulle bringa oreda och överansträngning. Riktigt tilltagen *uppmuntran* i stället för hackande och tjat samt *goda anvisningar för enskilt arbete* i klargörande syfte torde icke heller förfela sin goda verkan på eleverna ifråga. Dessutom ha ju läroverkens ämneskonferenser (se § 165—171) både möjlighet och skyldighet att så begränsa kurserna att elevernas »harmoniska utveckling» icke äventyras. Den nya stadgan förtjänar mycken uppmärksamhet både från föräldrars och lärares sida.

Maria Lehner, förut kallad »Vackra Mizzi», kom ut igen efter 20 år, d. v. s. hon överflyttades till ålderdomshemmet. Den summa hon erhöll av staten räckte ändå inte till att försörja en blind och hon utbad sig att den anonymt skulle översändas till hennes son, som omhändertagits av goda människor och aldrig fått veta moderns öde.

E. B. G.

**Stora händelser  
och små män.**

(Forts. fr. sid. 1).  
Frankrike säkerhet på basen av de nu gällande fredsfördragen.

En verklig diskussion om möjligheterna att uppnå bättre förhållanden i världen måste vara befriad från förutsättningen om fredsfördragets oantastbarhet. Att så är dagas för fler och fler, men än sitta tunga kompakta majoriteter som hålla igen.

De få tyskar som ännu hoppas på hjälp från Frankrike sitta med siffrorna för dess arbetslöshet och försämrade handelsbalans framför sig och söka räkna ut när fransmännen skola komma underfund med att deras säkerhet inte ligger främst i en omläggning av politiken mot Tyskland. Ty nöden i Tyskland är Frankrikes värsta fara, men de och dess trygghet ligger i förhållanden som ge folk arbete igen. Nöden agiterar för de tyska ytterlighetspartierna. Och med var dag stiger entusiasmen bland de olyckliga, de svältande, de desperata för en ny politik mot västra grannen, en trospolitisk, ej en »Erfüllungspolitik».

Alla de många visiterna och återvisiterna mellan statsmännen i Europa och Amerika — den senaste är italienske utrikesministern Grandis besök i Berlin — betyda lika många erkännanden av att något måste göras mot världskrisen, och att mera samarbete måste till.

Men så länge ingen av dessa statsmän ha modet att misslyckas, att ge sig själva till spillo, så länge måste överläggningarnas resultat bli för små och försenade.

Det är underligt att inte de som nu stå i centrum ta varning av Lloyd Georges bedrövliga öde. Han offrade när kriget skulle likvideras åt folkets fördomar och tyskhat, åt Frankrikes bestraffningspolitik det som han själv visste vara rätt och klokt. Han gjorde det, därför att han annars skulle fallit. Han behöll makten än en tid. Men nu, när han ropade ut över England sitt sista varningsord, sin sista appell, var han maktlös och utan auktoritet. Han övergavs av de sina och blev av föga gagn för frihandeln, när han nu — försent — satte sin partiledarställning på spel för en princip.

Elin Wägner.

**Lampor och  
möbelyger.**

I Birgerjarlgatan 44 i Stockholm öppnades i våras en affär med namnet *Liberty*, huvudsakligen avsedd för lampskärmar, lampetter, ljusstakar och liknande. Det är framförallt fråga om icke alltför dyra tillbehör till heminredningen. Där finnas exempelvis lampskärmar av pergament i olika modeller med eller utan utsmyckning, betingande ett pris av omkring 20 kr. i färdigmonterat skick. Malmstakar, enkla ljuskronor av malm och lampetter i trä med pergamentskärmar erbjuda ett försök till omväxling med de ofta sedda tennutstyrlarna. I Libertys utställningsfönster finnas också lackerade cigarrretställ i vackra färger och praktiskt inredda — Wienerarbete för omkring 10 kr. — en kinesisk fajansskål i grågul med tegelfärgade och röda dahlior i mönstret, billiga små askkoppar av blomligt, genomskinligt porslin m. m. Arbetet är f. ö. i huvudsak svenskt, utfört av två till firman knutna konstnärer.

*Florentine*, Birgerjarlgatan 37, 3 tr., en sedan några år tillbaka arbetande affär för möbelyger, gardiner, heminredningar etc., har mera specialiserat sig på exklusiva varor. Firman är bl. a. ensamförsäljare i Sverige för den kände italienaren Mariano Fortunis konstnärliga produktion. Denne är utom mönstertecknare både målare och skulptör och levererar bl. a. materialet till de stora operornas kostymer. Från hans båda ateljéer i Venedig utgå de originella arbeten i bomulls- och sammetstryck, som blivit mycket omtyckta också i Sverige. Det finns gardin- och möbelyger, hållbara, i vackra färger från 5, 7 och 10 kr. pr meter, men också lyxsaker såsom möbelbrokad i siden till betydligt högre priser. Intresset för heminredningar och stil i allmänhet har på de senare åren vuxit ofantligt, berättar Florentines innehavarinna fru Olrog. Fortunis tryckta sammet, ofta signerad av konstnären själv är eftersökt av finsmakare. Fru Olrog biträder med råd och anvisningar vid heminredningar.

Bland företag som startats i år är *Parfumerie Rietz*, Mästernamngatan 7, vid Biblioteksgatan. Innehavarinna är kemist och har förut varit anställd som expert vid en av våra större tvål- och parfymfabriker. Tillverkningsenheten i Parfumerie Rietz blir därför helt speciellt betonad, med originalsaker komponerade av fröken Rietz själv. Den moderna parfymtillverkningsenheten arbetar huvudsakligen med konstgjorda essenser och icke med blommor, berättar fröken Rietz. Det är f. ö. ett helt studium med dess moderiktningar och dess framstående tillverkare, som ange smaken och öva ett mäktigt inflytande på marknaden. Frankrike är framförallt de ledande parfymhusens hemvist. Varorna i Parfumerie Rietz äro inte dyra. Man har ett stort urval av goda saker i tvål, parfym och puder. Sak-kunnig vägledning ges åt dem som önska.

**För en krona**

erhåller Ni

**Tidevarvet**varje vecka till  
årets slut.Insänd avgiften  
på

Postgironummer 1544

eller i frimärken  
tillTIDEVARVETS exp.  
SLUSSPLAN 1-3, STOCKHOLM**EDITH  
WHARTON**

förf:a till de stora

**SUCCÉ  
ROMANERNA**

Lyckligt ogift

och

Den brutna linjen

har utgivit en ny, intressant

**PROBLEM  
ROMAN****Barnen**

GULA SERIEN

6:50

**BONNIERS****2:a uppl.**

utkommen av

**Psykologiska  
synpunkter  
på uppfostran**

av med d:r Jakob Billström.

Det är en bok som alla blivande mödrar borde fördjupa sig i, som alla nyblivna föräldrar skulle läsa högt när den förstfödde har somnat på kvällen, den borde finnas tillgänglig på alla barnbördshus och framför allt böra alla för sin uppgift intresserade lärare skaffa sig den.

Stockh.-Tidn.

Pris 2 kr.

LINDBLADS FÖRLAG, UPPSALA.

**TIDEVARVET**

REDAKTION:

Telefon N. 48 42. Mottagningstid  
10—12.

EXPEDITION:

Telefon 182 43.  
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4  
e. m. Postgiro 15 44.

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:—,  
kvartal kr. 1:50. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

I text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1931

Zetterlund &amp; Thelanders Boktryckeri-A.-B.

**RIES MEID**

**POSTDILIGENSERNA**

REGELBUNDEN · TRAFIK · ÅRET OM · SNABBA · OCH · BILLIGA · RESOR ·  
TIDTABELLER · I · SVERIGES · KOMMUNIKATIONER ·



**lättlagad,  
god och  
billig mat  
med  
kooperativas  
mjöl**